

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ)

ಮಾಡಿಸಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಹುದ್ದೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಈ ಸಾ ನವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಅವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಯಾರ ಮೇಲೋ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವರ ಯಾರದೋ ತೇಜೋವದೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ನಾನು ಫಾರಿನ್‌ಗೆ ಹೋದಾಗ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಪಾನಿಗೆ ಹೋದಾಗಲೂ ನಾನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಅಲ್ಪ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಯಾವ ತರಹ ನಿರ್ಣಯವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು. ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪೂರಾ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಷಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದು ಇನ್ನೂ ರಿಲೀಜ್ ಆಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾದರೂ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಅವರಿಗೆ ನೇಗಿಲು ಹಿಡಿಯುವುದು ಒಂದೇ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ :—ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಂಪನಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ-ಕ್ಷಮೆ ಹೊರಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಫೇರ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿದೆ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ :—ಅಷ್ಟು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪುರುವಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಂಪನಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದೆರಡು ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ. ಬಾಕಿ ಹಣವನ್ನು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಷಿಷನ್ ಸಲುವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ :—ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟ್ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ :—ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟ್ ಇದೆ. ಕಂಪನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರವಾಗಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ನಾನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಟ್ಟು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೇ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ :—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪುನಃ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಇದ್ದರೆ, ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ವಿಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾರಾಟಮಾಡಿ-ದ್ದಾಗಲಿ, ಅವರಿಂದ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಲಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಲಿ ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈವತ್ತೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹೋಂ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗಾಗಲಿ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಲಿ ಬರೆಯಿರಿ ನಮಗೆ ಹೀಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಇವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಸಿ.ಐ.ಬಿ. ಯವರಿಂದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ” ಎಂದು ಕೇಳಲಿ ಸಿ.ಐ.ಬಿ. ಯವರಿಂದ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ, ಇದು ನಿಜವಾದಲ್ಲಿ, ನಾನು ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

BUDGET ESTIMATES FOR 1970-71-DEMANDS FOR GRANTS-
DEMAND Nos. 6, 29, 30, 30A, 30B, 31, 31A, 32, 43, 45, 46, 47, 48,
50, 50A, DEBATE (Contd)

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ (ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪುರ).

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ)

ಸನ್ಮಾನ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೯ ಸಾವಿರ ಓಶಿ ಮೈಲಿ ಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಇವೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಸಹ ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು, ಮಾಡಿಸಿದ ಲಾಗಾಯ್ತು. ಇದುವರೆಗೆ ಸಾಲಾಬಾದು ಕಾಮಗಾರಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು, ಮೋರಿಗಳು, ಕಾಲುವೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿವೆಯೋ ಅಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೫೦-೬೦ ಮೋರಿಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೆಪ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಮೋರಿಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಅಲಾಟಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವುದೇ ಕಡಿಮೆ; ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಸಾವಿರ ಬಂದಿದೆ; ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದದ್ದು ಅಲ್ಲ. ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ರಸ್ತೆಗಳು ನಾಡುರಸ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೆ ಮುಂದುವರಿಯು ಎನ್ನುವುದು ಅಮಾನತುಪಾದದ್ದು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದರ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಪಿ. ಡಿ. ಬ್ಲಾಕ್, ಇಲಾಖೆಯವರು, ಅನೇಕ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ರೋಡುಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ನಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯನಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದೊಳಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಭಾವನೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಆಗ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಬಾರದು ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ರಸ್ತೆಗೆ ಲಿಂಕಾಗುವ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮೈಲಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪಿ. ಡಿ. ಬ್ಲಾಕ್, ಇಲಾಖೆಯವರು ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ಒಂದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೧೫ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಲಿಂಕ್ ರೋಡ್ ಇದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮಂಡೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವೆಂನೈ ಅರಿಕಮಾಡಿಕೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡೂರಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಎಸ್ಸಿ. ಮೇಟ್ ಆದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಮುಂದೆ ಎಸ್ಸಿ. ಮೇಟಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಣ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಎಂಎಸ್. ಸಿ. ಬಿ., ಯವರು ತಮ್ಮ ಹೊಸಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಆಗಬೇಕಾದಂಥ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪಿ. ಡಿ. ಬ್ಲಾಕ್, ಯವರೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹಣ ಸದುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ತಪ್ಪಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಷಯ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೃಷ್ಣ ಕಾವೇರಿ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನೂ ಇಲ್ಲ, ಕಾವೇರಿನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಆಕಾಶದಿಂದ ಬರುವ ಮಳೆ ರಾಯನ ನೀರಿಗೆ ಕರೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಗೌರಿಬಿದನೂರುನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಾದರೂ ಕೊಂಡಿಟ್ಟ ಉತ್ತಮ, ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಲೆಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ರೈತರು ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆಶೆ ಪಡುತ್ತಾರೆ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದ ಜನರೂ ಯಾವತ್ತೂ ಸಾಲಗಾರರುಗೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಆದರೂ ಇಷ್ಟೇ, ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಿಗ್ ಸಪ್ಲೈ ಆಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರಿಗ್ ನಿಂದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ೫೦ ಎಕರೆಗೆ ನೂರು ಎಕರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿ ಬೆಚ್ಚರ-ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಹಾಕಲಿ ರೈತರು ಸುಖವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ನೀವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ರಿಗ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೋರ್ ವರ್ಲ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬೋರ್ ವರ್ಲ್ ಫೇಲ್ ಆಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ)

ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀರು ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾವಿ ವಿರ್ಚನ್ನು ರೈತರೇ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ತಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕಲ್ಲುಕಟ್ಟಡದ ಬಾವಿ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟಾದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಅದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಹೊರತು ಬೋರ್ ವೆಲ್ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಜೀಯಲಾಜಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದು. ನೀವೇ ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿ ಬೆಟರಮೆಂಟ್ ಟಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ರೈತರು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ. ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ೧೯೨೪ರ ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರ ಬಹಳವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ೧೯೪೯ರಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದ ಮದರಾಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಪಾಲಾರ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಆ ದಿನ ಅವರು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಹರಿಯತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಉಪ ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಮದರಾಸು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಪಾಲಾರ ನದಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಅನೇಕಸಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯ. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಬಿಗಳನ್ನೂ ತೆರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಟಾರೀಫ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ವರದಿ ಇನ್ನೂ ತಯಾರಾಗಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಆ ಪರಮಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು. ಪರರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಎಂ.ಎಸ್.ಸಿ.ಬಿ., ಯವರು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚು ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಈಗ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನ ಪೂರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರ ಕಾಟ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಬೆಂಕಿ ಪ್ರಕರಣ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಗೊತ್ತಿದೆ, ಇಲಾಖೆಯವರು ಏನೋ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಮಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಚೀಫ್ ನಾರ್ ಬಹಳ ಅನುಭವವುಳ್ಳವರು, ಒಳ್ಳೆಯವರು, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಕಳ್ಳತನ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ! ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಉತ್ತಮರು. ಅವರು ತಾನೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಪಾಪ? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಡಿಕ್ಟೇಟರ್ಸ್ ಆಡಳಿತ ಬಂದರೆ ಇದಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ರೂರಲ್ ಎಕೆಕ್ಯುಟಿವ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ಇದ್ದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕ್ಲಿಯರನ್ಸ್ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ಈ ಸೌಕರ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ (ಕಲ್ಲು):—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ದಿವಸ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಡಿಮಾಂಡನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಇಲಾಖೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಕೆಲಸ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ, ಕೆರೆಗಳೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಅವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನೀರು ಬಂದಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಆ ಪ್ರದೇಶ ಮುಂದುವರಿದದ್ದು ಅಂತ ಎಲ್ಲರೂ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ

ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಆಫೀಸರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಅವರು ಇರುವದನ್ನು ಒಂದು ರೂಮು ಇಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇನೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟ್ರವರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಂದಿದೆ, ಇನ್ನೂ ೬ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು; ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದಾ ರೆ, ಇದುವರೆಗೆ ಎರಡೂವರೆ-ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಬಂದಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಂಪು ಭೂಮಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕಲ್ಟೇಷನ್ ಆಗಿ ಇಷ್ಟೋ ದಿವಸ ಆಯಿತು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ನಮ್ಮ ರೈತರು ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಊಟಮಾಡಿದರೆ, ಒಬ್ಬರು ಉಪ ವಾಸ ಮಲಗುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ. ಲೋಕಲ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಅಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ನೀರು ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು ಅಂತ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದವನಿಗೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಅದೇಕೆ ೫೦-೬೦ ಎಕರೆ ಅಂತ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಅಂತ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಿಜವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ದೇವದುರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು, ಲಿಂಗಸೂಗೂರು ಇವೆಲ್ಲಾ ನೀರು ಬರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವೆ, ಎಂದು ಮೊದಲೇ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಆಳತೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಈಗಲೂ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹೈದರಾಬಾದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅಂಧಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಪ್ಪ ಮಾಡಿದಾರೆ. ನಮಗೆ ಏನೂ ನೀರು ಸಿಕ್ಕದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದಷ್ಟೂ ನಮ್ಮ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕಲ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೈತರೇ ಆಗಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ವಿಪರ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ):—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಡಿಮಾಂಡುಗಳ ಪೈಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆ. ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವೇಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು ಅಂತ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು 'ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನಿಮಿ ನಂಬರ್ ಒನ್' ಅಂತ ಅನ್ನುತಾರೆ; ಇದನ್ನು ಕೆಲವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನಿಮಿ ನಂಬರ್ ಒನ್ ಅಲ್ಲ ನಂಬರ್ ೨ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರ ಎಂದರೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ, ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ. ಲೋಕಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ. ಇವತ್ತು ಇದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನಿಮಿ ನಂಬರ್ ೧ ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನಿಷ್ಟಕಾರಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವೇಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂತ ಕರೆಯುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವರ್ಗವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನರಕ ಈ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣ-

3-30 P. M.

ವಾಗಿದೆ. ಹಣ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ? ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಈ ವರ್ಷ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ೭೦ ಕೋಟಿ ಲೆಕ್ಕ ಕೋಟಿ ಹೀಗೆ ಹರಳವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ಅದರಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ಅಸ್ತಿ ಎಷ್ಟಿದೆ? ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲವೆಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್-

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಮೆಂಟ್ ಅನ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ೧೮೭-೪ ಕೋಟಿ, ನಾನ್ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ೧೧೬ ಕೋಟಿ, ಹರಕು ಮುರಕು ರಸ್ತೆ ಕಟ್ಟಡ ಮುಂತಾದ್ದು ಸೇರಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯದು ೯೯ ಕೋಟಿ ಅದರ ಸುಮಾರು ೪೨೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಆಗಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು, ಸುಣ್ಣ ಹೊಡೆಯದೆ ಬಿರುಕಲು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳು ಮುಂತಾದೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಇಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಮೈಸೂರ್, ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು, ಏದ್ಯುಚ್ಚಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲಾ ಈ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಾಗ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೀಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು, ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ರೂಪಾಯಿಗೆ ನಾಲ್ಕುಣ್ಣೆ ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು. ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ೩ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುರಿದು ಬೀಳುವುದು, ಬಂಗಲೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ತಿಂಗಳು-ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವುದು, ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಆಸ್ತತ್ಯಗೆ ಹೋದರೆ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಒಳಗಡೆ ಇದ್ದರೂ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇಂಥ ಕಟ್ಟಡ ವಗೈರೆ ಸೇರಿ ೯೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವರು.

ಈ ರೀತಿ ಅವ್ಯಯ ನಡೆಯುವುದು ಸರಿಯೇ? ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ದೇಶವನ್ನು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಾರ್ಥೆಸ್ ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರಸ್ತೆಯಿದೆಯೇ? ಅನೇಕರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬೈದಿದ್ದಾರೆ, ಕಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೇ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಯಿಲ್ಲ, ಬೇಲೂರು, ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೇ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಿದೆ. ೬೫೦೦ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ರಸ್ತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು. ಮಿರ್ಜಾಪುರದ ಹಿಂದೆ ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದರು, ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಆದಾಯ ಕೇವಲ ಒಂದರೂ ಕೋಟಿ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿಸಿರುವ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ನಾಗಮಂಗಲದವರೆಗೆ ಮಾಡಿಸಿರುವ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ರಸ್ತೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅದೇ ನೀವು ಮಾಡಿಸಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊರಕಲು ಬಿದ್ದಿವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನವರು ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಿಮಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಅವಧಿ ೧೯೨೪ಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯುವುದು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ವಿರುವಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತ ಬಂದು ೨೨ ವರ್ಷವಾಯ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಕಾವೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ವಿಶ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದೆಂದು ಮದ್ರಾಸು ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೇ ಆಜ್ಞೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಕಪಿನಿ ಯೋಜನೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇರಳದವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ತಕರಾರುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ನಿಮಗಿದೆಯೇ? ಇಂದು ಮೈಸೂರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಹೊಡೆತ ಬೀಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ದೆಹಲಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಧಾನಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ. ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಧೋರಣೆಯೇನೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ೨೪ರ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಒಪ್ಪಂದವಾರಾಗ ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು, ಅದು ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು, ಅದು ಆಗ ಫ್ರೆಂಚ್ ಲಿಕ್ವೇಟ್ ಆಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದವಾಯ್ತು, ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿ ಕೈಹಿಡಿದು ರುಜುಹಾಕಿಸಿದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ಒಪ್ಪಂದವಲ್ಲಾಗಿದೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಲೋಪದೋಷವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ೨೪ರ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ೪೫ ಟಿ ಎಂ ಸಿಎಂಪಿಟಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರಾರಾಧದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾರಾಧದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಾಗರದಿಂದ ಇಷ್ಟು ನೀರು ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ೪೫ ಟಿ ಎಂ ಸಿ ಎಂಪಿಟಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ

ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಷರತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತನ್ನ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮೈಸೂರು ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಆರು ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದ, ನಾಗಾರ್ಜುನಸಾಗರ ಕಟ್ಟಬಾರದು ಎಂದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದ; ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಕಂಡರೂ ಕಾರಣದಂತೆ ನಾಗಾರ್ಜುನಸಾಗರ ಪೂರ್ಣವಾಗುವವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಈಗ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆ. ಎಲ್. ರಾಯರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇ ಅವರು ಇಂದು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ನೀವು ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮುರಿದಿದ್ದೀರಿ, ಕಾವೇರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಎಂದು ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಇಂಥ ಕಟ್ಟಾಡ್ಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸುವಿರಿ? ಆ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಗದಪತ್ರ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ವಾದ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿದೆ; ಏಕೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದೆ, ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸಡಗರ ಇಳಿರ ಒಪ್ಪಂದವಾದಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಿವೆ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ, ಕೊಡಗು ನಮಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಕಾವೇರಿ ವ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಮಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಳಿರ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು, ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ವಾದವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸರಿಯಾದ ವಾದವೂಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿದೆ, ಡಿ ಎಂ ಕೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯವಿದೆ, ತಮಿಳು ನಾಡು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಕಾವೇರಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದೆ, ಅದು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವದು, ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವುದು, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮೈಸೂರಿನ ಸ್ಥಳೀಯರಾದವರು ಎಂದು ಮದ್ರಾಸಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಕರುಣಾನಿಧಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇಂದು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ವಕರಗಳಿಗಾಗಿ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲು ಅಡಿಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಇಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕುಳಿತು ಯೋಜನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಿದು. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ವಾದ ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಏನೊಂದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಆ ಸಾಧನೆ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಅತ್ಯಲ್ಪ. ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ. ಕೇವಲ ೯ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ನೀರನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾದುದು ಎಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದುಃಖದಾಯಕವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಅಪಾರ ವಾದ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ನೀರಾವರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಹಸ್ರಾರು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದೆ. ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ನಿಂದ ಐದಾರು ಸಾವಿರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಪಾಸಾಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪ್ಲೊಮಾದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ಚೈತನ್ಯ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ತರಬೇತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೊತ್ತ ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದುಕಡೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ಎಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಅಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರತಕ್ಕ ಯುವಕ ಇಂಜಿನಿಯರ ಪದವೀಧರರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳಿರುವಾಗ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಹತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಜನರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ, ಏನು ಕೆಲಸ ಬಂದರೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಎಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಏಕೆ ಇರಬೇಕು? ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಇಷ್ಟು ಜನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಾಯಕರು ಇರತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ, ತನ್ನ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಎ, ಬಿ, ಸಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದರು. ಶರಾವತಿ ಮೊದಲಾದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 'ಎ' ದರ್ಜೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರೇ ಬರಬೇಕು. 'ಬಿ' ದರ್ಜೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ವರ್ಗವನ್ನು ಏಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಅವಾಗಲೂ ಹೇಳಿದೆ, ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವನು ಅವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಯಾರು ಜೇಬು ತುಂಬ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಅವನಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪದವೀಧರರಾದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆರ್ಟಿ ಹಾಕಿದರೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ಇಂಜಿನಿಯರಾದವನು ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದೇನೆ, ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಂದ ಜೇಬಿಗೆ ಹಣ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣ ದಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಬಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಎ' ವರ್ಗವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರು ಬರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಕೆಲವರೇ ಕೆಲಸ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ನೇರವಾದ ವ್ಯವಹಾರವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ರಾಚಯ್ಯ:—ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇದ್ದಾಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣಮಾಡಿದರು. ಈಗ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವೀಧರರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಎನ್‌ಕಂಬರ್‌ಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಮತ್ತು ಸಾಲ್‌ವೆನ್ಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ್:—ಒಂದು ಕೋಟಿ, ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಸಾಲ್‌ವೆನ್ಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ವಗೈರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ: ಈಗ ಸಾಲ್‌ವೆನ್ಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ: ವ್ಯವಸಾಯ ಸಚಿವರು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಜ್ಞೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಾಗದದ ಮೇಲಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಡಪಾಯಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸ. ಒಡ್ಡಿಗ ಕೊಡುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಬೇರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೇಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಂಥ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನವಿರುವವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಕಾನ್‌ಷಸ್ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ್:—ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್‌ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲ್ವಿಚ್ಛದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆ ಇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ:—ಬಹು ಪದವೀಧರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಬಂದ. ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಹಣ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಿಮೆಂಟ್ ಹಾಕುವ ಕಡೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಬೇಕು, ಗಾರೆ ಹಾಕುವ ಕಡೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಬೇಕು. ಆರ್ಥರ್ಡ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದುಡ್ಡು ಮಾಡಬೇಕು, ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಪದವೀಧರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೆಷನ್ ಕೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯ, ಸತ್ಯವಂತನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೆಷನ್ ಡಿಗ್ರಿ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯ ಎಂದು ಬಯ್ಯರಂತೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಒಂದುಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಗುತ್ತದೆ, ಸೂಪರ್‌ವೈಜರಿನಿಂದ ಓಡಿದು ಮೇಲ್ನುಟ್ಟಿದವರೆಗೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮ್ಯಾಸ್ಟರ್ ಹಿರಣಯ್ಯ ಅವರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಂಜೂರಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಇಂಜಿನಿಯರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಆಗಿರುವಂಥ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥ್ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು. ನೀರಿಲ್ಲದ ಇರುವ ಕಡೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೋ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ 21 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದರಂತೆ, ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಷ್ಟೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಎಷ್ಟೊಂದು ಇವೆ? ಸರ್ಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ 300 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಲಾಭ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಲಾಭ ಬರುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ, ಮಾಡಿರುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಕಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಪ್ರತಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಲತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಗೀಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಇದಂಥ ತರಿ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಿ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಬೆಟರಮೆಂಟ್ ಲೇವಿಯನ್ನು ರೈತನ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿನಕ್ಕಿಂತ ಐದರಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಇಷ್ಟು ಹೊರೆ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅನ್‌ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಆಗಿದೆ, ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ತರಿ ಕಂದಾಯ ಮಾತ್ರ ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ತೊಂದರೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಇಂಗೀಷನ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಒಂದು ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಎಸ್ಕಿಮೇಟು ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಎಸ್ಕಿಮೇಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆ ಮೇಲೆ ರೀ-ಎಸ್ಕಿಮೇಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ರಿವಿಜನ್ ಆಫ್ ರೇಟಿಂಗ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆ 10 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಎಸ್ಕಿಮೇಟು ಆದುದು 30 ಲಕ್ಷ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಕೋಟಿವರೆಗೆ ಅದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. There is no planning. They do not know how to prepare the estimate. Where is the storage to-day? ಯಾವ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಯಾದ ಎಸ್ಕಿಮೇಟು ಇಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನು ಹಣ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅವನು ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಎಸ್ಕಿಮೇಟು ಕೊಡುತ್ತಾನೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಎಸ್ಕಿಮೇಟ್ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶೆ-ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸರಕಾರದ ಖಜಾನೆ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಸ್ಕಿಮೇಟ್ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ದಾರಿಬಡ್ಡು ಹೋಗಿ, ರಸ್ತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಸಿಮೆಂಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಇವರ ಸ್ಕೋಪ್ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಸಡಬಡಗ ತಾವುದ ತಂತಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರು. ಒಂದು ಕೇಜಿಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ತಾಮ್ರದ ತಂತಿಯ ಬೆಲೆ ಇದೆ ಟನ್ ಗಟ್ಟಲೆ ತಾಮ್ರದ ತಂತಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇವರ ಫಿಜಿಕಲ್ ಸ್ಟಾಫ್ ವೆರಿಫಿಕೇಷನ್ ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ? ಲೆಕ್ಕ ಇಲ್ಲ ಪತ್ರ ಇಲ್ಲ. ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಡಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಾಮಾನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಒಂದು ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ 30 ಕೋಟಿ ಅನ್ಯಥಾ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿದೆ. ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹುಸ್ತು ಭಾಗವನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರರು ಲಾಭದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜನ ಏನು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ ಇದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವೆಸ್ಟ್ ಡಿಸಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಲ್ಲ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನ್‌ಮಿ ನಂಬರ್ ಒನ್ ಡಿಸಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್,

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಪಬ್ಲಿಕ್ ವೇಸ್ಟ್ ಡಿಸ್ಪಾಟಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವೇಸ್ಟ್ ಡಿಸ್ಪಾಟಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡುವ ಇಲಾಖೆ ಇಲ್ಲ. ರಸ್ತೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಬೆಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಬಹುದು, ಹಳೇ ಕಂದಾಚಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ಸಮೀನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬೈದರೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೧೦೦ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ೭೦ ಕೋಟಿ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಡಿಮಾಂಡನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ (ದೇವದುರ್ಗ) : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಜಿಸಿರುವ ಸುಮಾರು ಒಂದು ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು, ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಆಗಕೂಡದು, ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಈ ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಡಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ, ಇನ್ನಿತರ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಹೇಳ ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತಮ ಮಾದಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಎಂದು ಏನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಒಂದು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉದಾಹರಣೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಂದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಯಾರು, ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ೬೦೦ ಜೂನಿಯರ್ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ಲೋಕಲ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಎಂದು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಈ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರು? ನಮಗೆ ೪೦೦ ಜನ ಜೂನಿಯರ್ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಆದೇಶಹೋಯಿತು.

(Mr. Chairman Sri D. M. Siddaiah in the chair)

ಈ ದಿವಸ ನೀವು ಆದೇಶ ಕೊಡದೇ ಹೇಗೆ ಆ ೬೦೦ ಜನರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ? ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗ ೪೦೦ ಜನರು ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಆ ೭೦೦ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನಾಗಬೇಕು ? ಈಗೇನೋ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಖಾಯಿದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ನಾಳೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಏಜ್ ಬಾರ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

4-00 P. M.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಇಂಟಿಲಿಜೆಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನರೇ ಸೇರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ೫೦ ಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಅವರಿಗೆ ನಮಗೆ ೧೦೦ ಜನ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟುಗಳು ಬೇಕು ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವರು ಒಂದು ನೂರು ಜನರನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಈ ಇಲಾಖೆಯು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳೋ ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೋ ಯಾರೋ, ನಮಗೆ ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ೫೦ ಜನರೇ ಸಾಕು ನಮಗೆ ೫೦ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಆ ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಅವರ ಅವರ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೆಸ್ಟ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟುಗಳನ್ನೇ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೇ ಇಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ

ತ್ತಾರೆ ಆ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಜನರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ೫೦ ಜನರೂ ವೆಂರಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು. ಇಂಥ ಒಂದು ಅಪಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಜನರ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಆ ಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಂಗಡದವರಿಗೂ ಮೀಸಲಾಗಿಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟು ಉಳಿದವನ್ನು ಬೇರೆ ಕ್ಷಾಂತ್ರಿಕರಾಗಲಿ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಳೆದೊಂದು ದಿನಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಯಾವ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೇವಲ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದೊಬ್ಬರದೇ ಅಲ್ಲ. ಅದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಹೌದು. ನಾಳೆಯ ದಿನ ಹೊರಗಡೆ ನೀವು ಕೇವಲ ಟೀಕೆಗಳಲ್ಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆದವರು ನೀವೇನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಿರಿ ಎಂದು ಜನತೆ ಕೇಳಿದರೆ ಅಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬಂದವರು ತಲೆ ತಗ್ಗಿ ಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಸತ್ಯವಾದವು ಗಳೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಫೀರ್ದನ್:—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ವೇಳೆ ಮುಗಿಯಿತು. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್:—ನನಗೆ ಇನ್ನು ಎರಡು ನಿಮಿಷ ವೇಳೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ (ಎ) ಕ್ಲಾಸ್ ಮತ್ತು (ಬಿ) ಕ್ಲಾಸ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೆಯೆಂದು, ...

ಫೀರ್ದನ್:—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ...

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್:—ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೇ ವಿಷಯ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಫೀರ್ದನ್:—ಹಾಗಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್:—ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನದು ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟಾಫ್ ಆರ್‌ರ್ ಇದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಂತೆ ಬೇಕಾದರೂ ವೇಳೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ೧೦ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಫೀರ್ದನ್:—ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯ ವಿಫ್ ೧೦ ಜನರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಹತ್ತು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ತಲಾ ಐದೈದು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ೫ ನಿಮಿಷದ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಬದಲು ೧೦ ನಿಮಿಷದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ೪-೩೦ಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ೩-೪ ಜನರು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಇನ್ನು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಕಾಂತ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†SRI G. CHADRAKANTH (Bidar):—Mr. Chairman, Sir, while opposing the Demands placed before this House, I would like to offer certain suggestions. We are going to spend considerable amount over this Department; we have been spending huge amounts hitherto and when we look at the end of the year, I am really very much pained to see that the results are absolutely nil. The amount that we have spent has resulted in a waste. I would like to give concrete instances

(Sri G. CHANDRAKANTH)

one by one. We have been speaking here and what we speak is going on record and the records are building, but the suggestions given by us are neither considered nor looked into. Therefore we are a bit reluctant to make any suggestions and we feel that we are wasting our precious time and precious money of the people. Therefore, Sir, within the allotted time I would like to say a few words with concrete instances. I would also like to bring to your notice the way in which precious public money is being wasted in this department.

In regard to a bridge that has been undertaken to be constructed in Bidar District which is estimated to cost about Rs 25 lakhs, the work has been entrusted to one Lakshmi Chand Bhalchand who has not at all taken up any bridge construction works previously. No doubt, he is a big contractor, but he has so far not taken up any work of constructing bridges, as far as I know. Just because he is in the good books of the Ministers, he has been entrusted with this work. At one time, he had constructed a small bridge which all of a sudden fell down and the reasons he gave was that because of the rain, lightning and thunder, etc., it fell down and he has claimed compensation for the same to the tune of Rs. one lakh and odd. In fact, I went to the spot with the Assistant Engineer and enquired of the people as to whether there was any rain. I was told that there was neither rain nor lightning. I had put a question in this regard also. But, so far, it has not come up. I always see that whatever questions I put, do not come up before this House and after the session is concluded the replies are sent to my residence. The Government has also decided to pay the compensation claimed by the said contractor. Whenever I ask the Government as to whether this contractor has undertaken any bridge construction work, they say, he has undertaken such works. To my knowledge, Sir, he has not taken up such works at any time. Only to favour him, the work of construction of this bridge in Bidar District has been entrusted to this contractor.

In regard to minor tanks, a good number of tanks have been constructed, but not even a drop of water is stored in those tanks. Out of the command area of nearly 100 acres of the land, not even 5 acres of land are being irrigated.

Further, Sir, God alone knows whether the Government has constructed any pick-ups in Bidar District. As far as I know, pick-ups have not at all been constructed.

Then with regard to roads, the Government is not at all undertaking construction of new roads in Bidar District. Not only that, Sir, the Government is not even making efforts to repair the existing roads in Bidar District. The District of Bidar is completely neglected because of the reason that during the last general elections four seats

in the Assembly elections went to opposition parties. If this is the treatment shown towards Bidar District, then I feel, Sir, democracy is in peril.

I would like to appeal to the Hon. Chief Minister not to adopt this sort of attitude to neglect Bidar District which has been declared as a backward area. In spite of my repeated requests and suggestions to the Government to take up new works in Bidar District, Government has not given its attention to take up any works there- Sir, in States like Andhra Pradesh and Maharashtra, in the districts that have been declared as backward, the Government has been taking up works by special programmes to see that those backward districts are brought on par with other districts in the state. I would, therefore, appeal to the Hon. Chief Minister to at least take up some new works in Bidar District, so as to bring it on par with other districts of the State.

Then, with regard to unemployed diploma holders and Engineers in Civil and Mechanical, who are unemployed right from 1966, the Government has not done anything. Students are losing their interest to join the Engineering course and this year the Government had to close down the civil engineering classes in view of the fact that students were not forthcoming. I feel that these unemployed graduates should be encouraged and every priority should be given to them to take up works. They should be entrusted with big works in Upper Krishna Project etc, and thus employment opportunities should be provided to those unemployed engineers. The Government has no doubt issued a circular stating that they should be given preference while giving contracts etc. But the real position is that only the big contractors who have influence get these contracts. Only some uneconomical works are being entrusted to these engineers and diploma holders. Since there is no good incentive for these diploma holders and engineers, students are not coming forth to join the Civil Engineering classes.

In conclusion, I oppose these Demands and once again appeal to the Government to take up new works in Bidar District which has been declared as a backward area and see that it is brought on par with other districts in the State.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ (ಬಾಗಲಪಲ್ಲಿ) — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಡಿಮಾಂಡ್ ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚಿ ಸಂತೋಷ.

ಈಗತಾನೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು ಇದು ಎನಮಿ ನಂಬರ್ ಒನ್ ಎಂದು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ೧೯೪೭ ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಇದು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮರಾಮತ್ ಶಾಖೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ “ ಮರಾಮತ್ ಶಾಖೆ ” ಹೋಗಿ “ ಮಲಾಮತ್ ಶಾಖೆ ” ಆಗಿ ಹೋಗಿದೆ, ಏತಕ್ಕಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯಕಂಠ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಈಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ)

ನಂದಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಮೊದಲು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಸಿಮೆಂಟು ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಿಮೆಂಟಿಗೆ ಬದಲು ಬಾದಿ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ಗೊಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೋಶಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕೋರಿದ್ದೆ. ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವೇನು ಎಂದು ಕೇಳೋಣ ಎಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪನವರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಬರಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಮೂರು ಪರ್ವತಗಳಾದರೂ ನಮ್ಮ ಗುಡಿಬಂಡೆ ಹಾಗೂ ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಕಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸಾರಗಳು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಇವರು ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮನತಪ್ಪಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡದಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಎಲ್ಲ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆಗೂ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು 'ಎ' ಕ್ಲಾಸ್ ಹಾಗೂ 'ಬಿ' ಕ್ಲಾಸ್ ಎಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಡ ಹರಿಜನರು ನಾಲ್ಕನೆ ಹಾಗೂ ಐದನೆ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಎಂದು ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರುಗಳು ಅವರು ಸಾಲ್ವೆ ಸರ್ವಿಷ್ಚೇಟು ಬೇರೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ 'ಎ' ಕ್ಲಾಸ್ 'ಬಿ' ಕ್ಲಾಸ್ ಎಂದು ಐದಾರು ಕ್ಲಾಸ್‌ಗಳು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರುಗಳು ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ರೀತಿಯಾದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರುಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳು ಯಾರಿಂದರ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರುಗಳು ಹಾಗೂ ಅಪ್ಪಿಂಟು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಎನ್ನುವಂತಹ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರುಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೇ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ರೇಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪ್ಪಿಂಟು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ತಪ್ಪಿರಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮಂಜೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸು ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳನ್ನು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸದ ನಂತರ ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಬಿಲ್ಲಿಂಗು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನೋಡಲು ಪಾಯವನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಆಡ್‌ಕರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರರ ಮೇಲೆ ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಈಗ ಚಿಕ್ಕ ಬಳ್ಳಾಪುರದ ಮುನ್‌ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಈ ರೀತಿ ಮತ್ತೆ ಆಡ್‌ಕರು ಕಳುಹಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಏನರ್ಥ? ಇಂತಹ ಬೇಡಪಾಬುದಾರಿ ಯಾತವಾದ ಆಡ್‌ಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ಏಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೇ ಈ ಹಣವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಾರದು? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ವೃಥಾ ಹಣವನ್ನೇಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು?

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಾನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೋರಬ) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸದನದ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಸರಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸರಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗಾಗಿ ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಕಂತು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರು ಸರಕಾರದ ದುಂದು ವೆಚ್ಚ, ಅಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ವೈಯರಿ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಪರರ ಹಾಗೂ ಲಂಚಕೋರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೋಟಿ

ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗಬದ್ಧವಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಬಾಬುಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಒಂದು ಆಟ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇವರ ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿ ಮತ್ತು ಇವರು ನಡೆಯುವ ದಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನೂರಾರು ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನಮ್ಮ ಜನತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದೇಶದ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ದಿನ ಮಹಜನ್ ಕಮಿಷನ್‌ನ ನಿಯೋಗದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೂಡ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಒಡನಾಡಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಜಾಯ್ ಕೃಪಾಲನಿ ಯವರೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಸಮ್ಮ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳೊಡನೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಅವರು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ :—

'Is there a Government in this Country? Is there a people's Government in this Country? If this is a Government, then this Government is a ruled not only by foolish people but also rogues.'

ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ನಾದರೂ ಜೀವಂತ ವಾಗಿದ್ದರೆ ನೀವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಅಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ತೀರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಡವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಡ್ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ರೋಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆಯವರು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆ ಇದೆ ಈ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯತನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕಥೆ ಮುಗಿದುಹೋಗಿದೆ. ಅವರು ಇನ್ನು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದ ಯಾವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಿರ್ಧಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಗೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲೇ ಮಾತುಕತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ಹೊತುಹೋಗಿವೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಹಾಸನ, ಧಾರವಾಡ, ಕಾರವಾರ ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಣ್ಣಾ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಲ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಇರುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಖಾತೆಯ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪನವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹೆಲ್ತ್‌ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಉಪ-ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪನವರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಓಕಾರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿವೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪಕ್ಷದ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸೊರಬದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಹ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಡೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಡಳಿತದ ದುರುಪಯೋಗ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ನಡೆಯುತ್ತದೋ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಜನರು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವತ್ತು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಇರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಕಾಲ್-ಅಟೆಂಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ವರದಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಓದಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ವರದಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಸತ್ಯ ಇದೆಯೋ, ಅಸತ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ ಗುಮಾಸ್ತನಿರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಸತ್ಯದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಠಿ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಎಂಬುವರನ್ನು ವಿರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರೇಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆಪಲ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಈಗಾಗಲೇ ೧೮೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಪೋಸ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಕೆ. ತಿಮ್ಮಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ಪರೀಘ್ ಎಂಬ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅವರಿಗಿಂತ ಸೀನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವರಿಗೆ ಆ ಪೋಸ್ಟ್ ಕೊಡದೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಎಂಬುವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಜನರನ್ನು ಇಂತಹ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಒಂದು ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಇವತ್ತು ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸರ್ಕಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ವಿಜಾಪ ರಿಂಟಿಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯರು. ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪನಿಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ೨೭ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಂಡವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಈ ಕಂಪನಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗ ಪ್ಪನವರ ಮಗ ಅಳಿಯ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇವರು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿವೆ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿವೆ. ಸೇತುವೆಗಳು ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿವೆ. ಮೋಸದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಲಪಟಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಸರ್ಕಲ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಇವರಿಗೆ ೨೭ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಂಡವನ್ನು ಹಾಕಿದ ಕೈ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದವು. ಆಗ ನಾವುಗಳು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೆತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಇವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಇವರು ಇದ್ದರೆ ಬಿಗಿಯಾದ ಆಡಳಿತ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸರ್ಕಲ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಟಿ ರಸ್ತೆ ಇರತಕ್ಕಂತ ಕಂಪನಿಗಳು ಇರುವ ಕಡೆ ಇಂತಹ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹಣ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ (ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಯ ಉಪ-ಮಂತ್ರಿಗಳು) :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ನೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೇದಲು ೧೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ೧೯೬೭ ರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು ಈ ಒಂದು ಲಿಮಿಟನ್ನು ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾರೀಖು ೯ನೇ ಜನವರಿ ೧೯೭೦ ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳೆಂದು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು

ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ೧೯೬೬ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇದು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯವಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳ ರೆವಿನ್ಯೂರೇಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ೩೯ ಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ೧೨೦/೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಮತ್ತು ೧೪ ಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆ. ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ದುರಸ್ತಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೂ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವೇಸ್ಟ್‌ವೇರ್ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ನಲ್ಲಿ ಈ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆಫೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರು ಯಾವರೀತಿ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ೯೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಂಪ್‌ಸಮ್ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಸ್ಟೇಷಲ್ ರಿವೇರ್ಸ್ ಆಫ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ಸ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿವೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಗತ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಆಯಾಯ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳ ರಿವೇರಿ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲಂಪ್‌ಸಮ್ ಅಮೌಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಾನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ೧೯೬೮-೬೯ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ರಸ್ತೆ ರಿವೇರಿ ವಗೈರೆ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೬೪ನೇ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಹೆಡ್‌ನಿಂದ ೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ ರಿಂದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪೂರೈ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಿಂತಿರತಕ್ಕಂಥ ಮತ್ತು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಿಂದ ಎಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ)

Period	Total expenditure in lakhs	Achka in acres	Stabilisation in acres	Total acreage on Minor Irrigation in acres.
1	2	3	4	5
During I Five-Year Plan (1951-56)	415.31	16,876	2,59,877	2,76,753
During II Five-Year Plan (1956-61)	673.72	41,963	1,11,441	1,53,404
During III Five-Year Plan (1961-66)	1,455.58	1,36,254	2,02,050	3,38,304
Annual Plan (1966-67)	424.76	45,761	71,187	1,16,948
Annual Plan (1967-68)	417.00	76,393	37,325	1,13,718
do (1968-69)	535.08	37,485	78,718	1,16,203
do (69-70)	515.00	31,880	23,720	55,600
	Antici- pated	Antici- pated	Antici- pated	Antici- pated
Total	4,436.45	3,86,612	7,84,318	11,70,930

ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ೧೪.೧೯ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದೆನ್ನುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಗೂ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲ ಇದೆ. ತಕ್ಷಣ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿನ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರ. ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೆಲವು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರ ಏನಿರಬೇಕು, ಷೇರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು, ಸಬ್ಸಿಡಿ ಏನು ಇರಬೇಕು. ಎ.ಆರ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲೋನ್ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು, ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ಸರ್ಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನಗಳಿಂದ ೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಷೇರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಎ. ಆರ್. ಸಿ. ಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹಣದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್

ಸೆಕ್ಯಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಯಾರಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಗಾಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವತಿಯಿಂದಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋ ಬ್ರಾಫಿಟ್ ನೋ ಲಾಸ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಟ್ರಯಲ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಕಂಡಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಾಗುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪೇರಪ್ಪ :—ನಿನ್ನೆಯ ವಿವರ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಚಾರದ ವ್ಯಾಕ್ಯಾಸಕ್ತಿ ಹೋಗುವುದು ಬೇಕೆಂದು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗ ವ್ಯವಸ್ಥಾಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ವಿಫಲವಾಗಿ ಹೇರಳವಾದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಅವರ ಸಹಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಒಂದು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹಣವನ್ನು ಅವರೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಾ ನೀವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಇರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಸಹಕಾರ, ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಹಕಾರ ಕೊರಿದರೆ ಸುಮಾರು ೪೦-೫೦ ಸ್ಕೀಮನ್ನುದ್ದರೂ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಗುಂಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಾನಾರೀತಿಯ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ :—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರ ವಿಸ್ತರಣೆ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರು, ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸ್ಕೂಲವಾಗಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೀಪೇರಿಂಗ್ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣ ಎಕ್ಕು ಕ್ಯೂಟಮ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಏನೂ ನಿಗಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಒಂದು ಕೆರೆಯ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ, ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು ನಾವು ಯಾವ ಕೆರೆ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ ಫೀಸಿಬಿಲಿಟಿ, ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಸೆಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಏರಿಯಾ ನೋಡಿದೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಕೂಲ ಬಂದಿರುವ ಕಾಡುಮೃಗಗಳಿಗೂ ಒದಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಹತ್ತಿರದ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮದ್ರಾಸ್‌ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸುಮಾರು ೯ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ, ಈ ಮಂಗಳ ಕೆರೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು. ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಲ್ಲಿಗೂ ಅಮೆರಿಕ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೭೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದು ಕನ್ನಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಜಾಲಿಸ್ಕೆಯವರು ಕಾರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ನಿಗಾ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಜಮೀನು ಸವಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ)

So far 56 schemes costing Rs. 50 lakhs have been completed to protect 6576 acres. 22 schemes at a cost of Rs. 41,74,000 are under execution. This will protect 5739 acres. Further three schemes at a cost of Rs. 3.31 lakhs are sanctioned for protecting 494 acres. Plans and estimates for 11 schemes are got up at an estimated cost of Rs. 34,37,000 for protecting 3060 acres.

ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರ ಟೀಕೆಗೆ ಅರ್ಹವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರು ಕೆಟ್ ಮೋಷನ್ಸ್ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದನೆಯದು ಅಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಫೇಸಡ್ ಪೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಪಿಲ್. ಓವರ್ ಕೆಲಸಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ, ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿ, ಆಗತ್ಯವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲರೂ ಕೆಟ್ ಮೋಷನ್ಸ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆ ಯಾವಾಗ ಆಗುತ್ತದೆ, ಆಗ ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೆಟ್ ಮೋಷನ್ಸ್ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎತ್ತಿಯಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿತಂತಸ್ಸು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಶನ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಎನ್ ಕೋಚ್ ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿಗಲಿ, ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಸಹಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೀರ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ, ಸುಮಾರು ೬ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶ ನೀರಾವರಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬಹುದೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆ ಆದ ಹಾಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ :—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು, ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಕೆರೆಗಳು ರೆಸ್ಪೋನ್ಸನ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹತ್ತಾರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಬರೆದರೂ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರೆಸ್ಪೋನ್ಸನ್ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಮತ್ತು ಅತ್ಯಲ್ಪ ಹಣ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯವಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೇನು ಕಾರಣ ಇದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ನ್ನು ಒಂದು ಟ್ರಿಯಲ್ ವೆಂಥೆಸ್ ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಎಆರ್ ಸಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪಾಲಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಅದಲ್ಲದೆ, ಬಹಿಷಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸೇರಿದೆ ಅದನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಇನ್ನೊಂದು ನೋ ಲಾಸ್ ನೋ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಟಬಲ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ:—ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟಗಿರಿಯವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಈಗಾಗಲೇ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಂಡ್ ಮ್ಯಾಂಟ್‌ನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ೨-೩ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಈ ಸ್ವೀಮುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮುಂದೆ ತೊಂದರೆ ಬಂದಾಗ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರ ಅವರು ಹೇಳಿರ ತಕ್ಕದ್ದು— ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸ್ವೀಮು-ಗಳನ್ನು ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದೇ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸ್ವಾಚುಟರಿ ಪವರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

5-60 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪ:— ೬೮-೬೯ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಕ್ ಈಗ ಆಯಿತು, ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬಂತು, ೧-೬೯-೭೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎ.ಆರ್.ಸಿ. ಸ್ವೀಮುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಕ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮೇಷರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ವೀಮುಗಳು ಬೆನಿಫಿಷಿಯಲ್ ಸ್ವೀಮುಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಿ ಎಂದು. ಆಗದೇ ಇರುವ ಸ್ವೀಮುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವಕ್ಕೆ ಹಣ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಗಬೇಕೋ ಆಕಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ:— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ೬ ಗಂಟೆಗೆ ಉತ್ತರ ಮುಗಿಯ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ:— ೩-೨೦ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಕೂತುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಲಿ, ಪರವಾ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಈ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ೬ ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಓಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗಂಗಣ್ಣ:— ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆರಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಂಟೆನ್ಸ್ ಗೋಸ್ಕರ ತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನೇಮಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನೀರಿನ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಆತಂಕವಾಗಿದೆ. ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಆಫ್ ವಾಟರ್‌ಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ:— ಅದು ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಸಿ. ಲಿಂಗಾರದ್ಡಿ (ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಂದರುಗಳ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು):— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಂದರುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಡ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವೇ ಸಾಕು ನನಗೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಂದರುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ)

ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರನ್ನು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಾನೂ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅಂದಾಜು ಆಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೪ ಕೋಟಿ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ಈ ಬಂದರಿನ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ೩೦ ಅಡಿ ಆಳದ ಬಂದರನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದು ಸಾ. ದು. ೫೦ ಅಡಿ ಆಳದ ಬಂದರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಿನ್ನೆ, ಇವತ್ತು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಭುವನೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹಾರ್ಬರ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕುದುರೆಮುಖದ ಅದಿರು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದಿನೂ ಪತ್ರ ಮುಖೇನ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಾನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಬಂದರುಗಳು ನಿಲ್ಲಿತಕ್ಕೆ ೪೯ ಅಡಿ ಆಳದ ಬಂದರನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕಾರವಾರ ಬಂದರಿನ ವಿಷಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸರ್ವೆಸುತು ಬೃಹತ್ ಬಂದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರಣ, ಈ ಬಂದರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಹೊಸಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಅದುರು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ೧೫೦೦ ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರು ಸಿಗುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಾರವಾರ ಮುಂತರ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಟನ್ನುಗೆ ೮ ಪೌಂಡಿನಷ್ಟು ರವಾನೆ ಚಾರ್ಜಸ್ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈಲು ಹಾಕಿ ಈ ಬಂದರನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಉಂಟು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಿತ್‌ಸೂಯಿ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಈ ಒಂದು ಬಂದರನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಇದು ಸರ್ವಸುತು ಬಂದರು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶವಿರುವ ಬಂದರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನ ಪ್ರಕಾರ ೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ೨೦ ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರನ್ನು ರೈಲು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಕಂಪೆನಿಯ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಾಲಿಸ್ತ್ರಿಯವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಉಳಿದ ಮೈಸರ್ ಬಂದರುಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ, ಬೆಟ್ಟರ್, ಹೊನ್ನಾವರ ಮತ್ತು ಕುಂದಾಪುರ ಇವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಇವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಬಂದರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಣ್ಣ ಬಂದರುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಬಂದರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾಣಿಸಿರುವ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಒದಗಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಿನಿಮಂ ಲೈಟ್ ಮತ್ತು ನ್ಯಾವಿಗೇಷನ್ ವಿದ್ಯುನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೌಗೊ ಫೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಫಿಶರಿ ಹಾರ್ಬರ್‌ಗಳಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರ ಬಂದರುಗಳಿಗಾಗಿ ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಬೃಹತ್ ಮೇಜರ್ ಬಂದರುಗಳಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವೆ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾನ್‌ಜೆಕ್ಟ್ ರಿವೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ೧೦-೧೫ ಸಣ್ಣ ಬಂದರುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸ್ಥಳೀಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಂಗಳೂರು ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ.

ಕೆಲಸಗಳು ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣ ಬಂದರುಗಳೂ ಸೇರಿ ೧೬ ಲಕ್ಷ ೯೫ ಸಾವಿರ ಟನ್ ಗಳಷ್ಟು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಸುಮಾರು ಎಂಟೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ರವಾನಿಸುವಂಥ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇದರ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು ೬ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ನಷ್ಟು ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಅದರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ರವಾನಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಎಂ. ಎಂ. ಟಿ. ಎಂ. ಎಂ. ಟಿ. ಸಿ. ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದರನ್ನು ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸೂಸಾದ ಇತರ ಬಂದರುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ, ಬಂದರುಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡು ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒತ್ತಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೂ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೂ ತರತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಕಾರವಾರ ಬಂದನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಫಿಷರೀಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಫಿಷರೀಸ್ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಕುಗೋರ್ ಪೋರ್ಟನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಹಣ ಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥದೊ ವಿಷಯ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಟರ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೇಳಿದ ಕಾರವಾರ ಪೋರ್ಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಕೊಡಿಸಿ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು):— ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಅವಿರತವಾಗಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಒಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂಥ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಇದೆ. ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನಕರ ಎಂದರೆ ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾತೆ ಮೇಲೆ ಕಟುವಾದಂಥ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಕಟುವಾದಂಥ ಟೀಕೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವಾದರೂ ನಾನು ಸಹ ಒಪ್ಪಬಹುದಾದಂಥ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಅವರು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳು ಸಹ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ. ಈ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಕಾರವಾದೀತು ಎಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ರಸ್ತೆ, ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನೀಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ನಾನು ಅಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಒಂದೆ ೧೯೬೧ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೋಡ್ಸ್ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಸೇರಿ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ತೀರ್ಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೯೮೧ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ೪೨ ಸಾವಿರ ಕಿ.ಮೀ. ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ೩೯ ಸಾವಿರ ೨೭ ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದಿದ್ದು ೧೧ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ೧೧ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇದೆಯೋ ಆ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಒಪ್ಪುವುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ, ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಅಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾದ ಆವರಣ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ಣ)

ಚಿತ್ರದ ಮೇಲೆ ಛಬ್ರಿ, ಮೈಲಿ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ, ೫೩ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ೫೩ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳುವ ಕಾಲದೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ನನಗೂತೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್, ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಾಗ ಮೋಣ ಕಾಲು ಉದ್ದಗುಂಡಿಗಳು ಇರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳು ಯಾವುದೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳಿರಬಹುದು ಮಿರ್ಜಾಪುರದ ಕಾಲದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಿರ್ಜಾಪುರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಿವೆಯೋ ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಈಗೂತೂ ನಾಲ್ಕಾರು ಪಟ್ಟು ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಟಾರು ಹಾಕಿದ್ದು ಮಿಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಟಾರು ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ರಸ್ತೆ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲವು ಈಗ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಟಾರು ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಂಥವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ನು ನಾನು ಅಹಮದಬಾದಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಹೇಳಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ೧೯೫೩ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೨೨೭ ಸೇತುವೆಗಳು ಇದ್ದದ್ದು ಇಂದು ೫೭೭ ಸೇತುವೆಗಳು ಆಗಿವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೇತುವೆಗಳು ಸೇರಲಿಲ್ಲ, ೧೦೦ ಅಡಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಗಲವಾಗಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಮೇರ್ಜರ್ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ೧೩ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯೦೦ನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮಂಜೂರು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಸಹ ಹಬ್ಬಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶೆಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಬೆಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ರಸ್ತೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವೂ ಸಹ ಮಾಡಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ೧೨ ಸಾವಿರ ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಆಗಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಶೆ ಇದೆ. ಇರತಕ್ಕ ಹೇವ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಹೇ ಇಲ್ಲ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮೇನ್ಟೇನ್ ಮಾಡುವಾಗ ತಾವು ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ವಹಿಸುವಾಗ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ವಹಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಕಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಂಪನಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನೂ ಸಹ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮೇನ್ಟೇನ್ ಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇದರ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಕೊಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಲಿ, ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಡಿ ಅವರು ಸರ್ಕೆಫೈ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಏಕೆ ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿರಲಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಈಗ ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಪನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಈ ಕೆಲಸ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡಲಿ ಎಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಈ ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರು ನೋಡುವವರು ಇದ್ದರೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕೆಫೈ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭೀತಿ ಇರಲಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಇತರ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಡಿ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ

ಇರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲ. ಇವು ಕೊನೆಯ ಹಂತದ ರಸ್ತೆಗಳು, ಗ್ರಾವಲ್ ರೋಡ್ಸ್ ಆಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕೇ ಹೊರತು ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಸ್ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೯೮೦ನೇ ಸಾಲಿನ ವೇಳೆಗೆ ಸುಮಾರು ೨೪೦೦ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಅಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಲಿ ಕೇವಲ ೭೮೮ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಸುಮಾರು ೧೩ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಅವರೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಯಾವುದನ್ನೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ನಾನು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ೩ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಹುಶಃ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಕಳೆದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಲಕ್ಷಪ್ಪನವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಿಮಾನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಲಿ, ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೀರಿ ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟರು, ಲಕ್ಷಪ್ಪನವರು ಎಡವಿ ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿಯಾರು ಅಂತ ಹೇಳಿ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಪ್ಪನವರು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಮನಃಶೀಲನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದರಲ್ಲಿ ಎಡವಿ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ: ಯಾರನ್ನೂ ಫೇವರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಫೇವರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನಂಜನಗೂಡಿನ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಅಲ್ಲಿ ಇದರ ಸಮಾಪದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಖಾಸಗಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕು ಇದೆ, ಅದು ಇಂಡಿಯನ್ ಆಯಿಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್. ಅದರ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಬಂಕುಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅವರ ನಿಷ್ಠೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಯಾವ ಕೇಳಿಕೆಗೂ ನಾನು ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಾವತ್ತೂ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುವಾಗಲೂ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡುವಾಗಲೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೇ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಪಾದನೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

5-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ:—ಅದಕ್ಕೇ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಇಲಾಖೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ: ೬೦ ಮೀಟರ್ ಇರಬೇಕು, ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷಪ್ಪ:—ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪರ್‌ಲುಕ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ, ಇಲಾಖೆ ಮೂಲಕ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾನೂನು ದಾಟಿ ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಫೇವರ್ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವರ್ತಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ:—ವರ್ಗಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವರ್ಗಮಾಡುವರೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ:—ಪ್ರಸ್ತಾನ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ವರ್ಗಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿರುವರು ಅಷ್ಟೇ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿನಂತಿಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವರ್ಗದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಹ ನಾನು ಬಹಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿದ್ದೇನೆ. ರೂಲ್ಸ್ ವೀರಿ ಎನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಈಗತಾನೆ ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಆಲ್ಟೇ ಇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಒಂದೇ ಜಾಗದ್ದೆ:ವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹಾಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ನಿಟ್ಟು ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇಂದು ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಎಂಜಿನಿಯರು ಯೋಗ್ಯರು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವರು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ:—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ:—ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಯಾರೋ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ: ಎಸ್ಪಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ೫ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ನಿಟ್ಟು ಇರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಖದೀಮರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಗೆಜೆಟ್ ಅಫೀಸರುಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಊರಿನಲ್ಲೇ ೧೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ:—ನಾನು ಒಂದುವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಯಾರಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದೋ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವವರ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ವರ್ಗಮಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚರಾಶುವತ್ತು ಬಹಳವಾಗಿದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಸ್ತಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬಿಗಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಜನರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ನಿಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅನೇಕರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ, ಅನೇಕರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ, ನ್ಯಾಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಾದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು):—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮಯ ಕಡಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಲ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡಿಸಿದಾಗ ಚರ್ಚೆಯಾದಾಗ ನಿರಾವರಿಯ ಸೌಕರ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಒದಗಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪದೇಪದೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಸಹ ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೆ. ಆದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಾವರಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿನು ನಮೂದಿಸಿರುತ್ತೇವೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಹಳ ಭಾಗ ಜಮೀನು ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಗೋದಾವರಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ನದಿಗಳ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಇಂದು ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಬೇಕೆಂದರೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನೂ, ಅದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನೂ, ಯಾವ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮುಗಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ವನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ನ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೬೮-೬೯ರಲ್ಲಿ ನಿರಾವರಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು

ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ೧೯೬೯-೭೦ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ೧೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆಂಬ ಅಂದಾಜಿದೆ, ೧೯೭೦-೭೧ಕ್ಕೆ ೧೬ ಕೋಟಿಗೆ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಪಕಾಶವಿದ್ದರೂ ನಾವು ೨೦ ಕೋಟಿಯ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಈಗಾಗಲೇ ನದಿ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಾವೇರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವೇರಿ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸುವರ್ಣಾವತಿ ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಹೇಮಾವತಿ ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಕಬಿನಿ ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ, ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದೂ, ಮೂರು ದಿವಸ ಮೊದಲು ಯಾರದು ಲೋಯಿಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರ್ ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಾವೇರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ, ಕಾವೇರಿ ಏಕೆ, ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ವೇಗ ಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು ಎಂತರ, ಆ ಹಣ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಯುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬೇಕು ಆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವಂಥ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮನ್ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಮಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆತಂಕ ಬಂತು. ಒಂಥೊಂದು ಸಲ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಲಾರದ್ದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಆತಂಕಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಒಗ್ಗಿ ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಟೆಂಡರ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಡಿಮೆ ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ನಂತರ ರೇಟುಗಳು ವರ್ಕ್ ಔಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜಗಳ ತೆಗೆದು ರೇಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೇಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಟರ್ಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವೇ ಬಂಡರೆ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ನೀರಿನ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮುಗಿಯಬೇಕು, ನೀರಾವರಿಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಜನತೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಗೆ ಭಂಗ ತರುವಂಥ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆರೋಪ ಬರಲಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅನೇಕ ಎಸ್ಕಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕ ಎಸ್ಕಿಮೇಟುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಸರಿ ವಕ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಸುರ್ಕಿ ಮಾಡಿರಿಂದ ಮಾಡುವಂಥಾದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸುರ್ಕಿ ಮಾಡಿರೋನೆ ಸೈಂಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ತೀವ್ರ ತಯಾರಾಗುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲಸ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮುಗಿಯಬೇಕು. ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೈಸಿಫೀಷನ್ ಬೇಕಾದರೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಪಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇ ವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಹೋದ ಸಲ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಗುಂಡಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸ್ಕೋನ್ ಹಾಕಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮಂಚನಬೆಲೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೂಡ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದು ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಹ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ೧೯೭೦-೭೧ಕ್ಕೆ ತಾರಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಇದೇ ವರ್ಷ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ಮಂಡಿ ಯೋಜನೆ ಮುಂದುವರಿಯುವ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗೀಗ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನಾರಾಯಣ ಪುರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಲಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚು ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಟೆಂಡರುಗಳು ಬಂದಿವೆ; ಅವುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಆಸೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ದೇವರಬೀಕೆರೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಟೆಂಡರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಮಂಜೂರಾದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌. ಹಿಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ.

ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಹಣದ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿಲ್ಲದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವೇಗದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಕೂಡ ಈಗಾಗಲೇ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಹೊತ್ತೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲೋನ್ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್, ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಏನೇನು ಮಾಹಿತಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ : ಕೃಷ್ಣ ಬಲ ದಂಡೆ ನಾಲೆ ಬಗ್ಗೆ ... ..

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ : ಹೈಲೆವೆಲ್ ಕೆನಾಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಏರಿಯಾ ಡೆವಲಪ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಲೋಕಲ್ಡ್ಸ್ ಏರಿಯಾ ಡೆವಲಪ್ ಆಗಿದೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಡೀ ಲೋಕಲ್ಡ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏರಿಯಾ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಕಲ್ಡ್ಸ್ ಏರಿಯಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ನೀರು ಹರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಡೀ ಲೋಕಲ್ಡ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ನೀರು ಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಏರಿಯಾ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಡೆವಲಪ್ ಆಗಲಾರದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನೀರೂ ಹರಿದುಕೊಂಡು ನದಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಏರಿಯಾ ಡೆವಲಪ್ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಆಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆಗಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರೀಚಸ್ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವ ಬ್ರೀಚ್ ಆದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸರಿಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಹೈಲೆವೆಲ್ ಕೆನಾಲ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ : ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾಲ್ ಅಂಡರ್ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ : ಅದು ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನಾವು ಮೊದಲನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಎರಡನೇ ಹಂತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರು ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಲಕ್ಷಾಪಧಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವರದು ಲೋಯೆಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರ್ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರೂ ನಾನ್ ಅಫೀಷಿಯಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ವೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇದ್ದಾರೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇರುವಂಥ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಾವೇ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಹಾಳೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಸ್ಕ್ ವಿನ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಏನಿದೆ ಅದರ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶದವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆವೆ ವಿಚಾರವಿದ್ದು ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಹೋದ ಸಲ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಲವೂ ಮತ್ತೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಅವರ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿಗೆ ಸಹ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ಸರ್ಪಸ್ಕ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನೆರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಮಾರಿ ಅದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದೆ ಇರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣ ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೯೭೩ಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಫಿಫ್ತ್ ಪವರ್ ಸರ್ವೀ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ೧೯೭೩ರಿಂದ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎದ್ದುಪಂಥ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕಾಳಿನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಈಗಾಗಲೇ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ೯೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗಿಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಳ್ಳೆಯ ಪೇಯಿಂಗ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ರೆಮೈನಿಂಗ್ ಟೆಂಪ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಳಿನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥ ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಬಾಕಿ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಡಿಬೆಂಚರ್ ಸಾಲವನ್ನು ಎಪ್ಪಿ, ಎಲ್. ಐ ಸಿ. ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಕಾಳಿನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಯೋಚನೆ ಇದೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ೧೦ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ೭ಯೂನಿಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಿದೆ. ಉಳಿ ಯೂನಿಟ್‌ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ೯ ಮತ್ತು ೧೦ನೇ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ ಜನರೇಟರ್ ಮೆಷಿನ್‌ ತರಿಸುವುದು ಇದೆ. ಮೊದಲು ಈ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಯಾವ ದೇಶದಿಂದ ಮೆಷಿನ್‌ ತರಿಸಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದೇ ದೇಶದಿಂದ ಮೆಷಿನ್‌ ತರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಭೂಪಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಮೆಷಿನ್‌ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ಲೇಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿಗೆ ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಮೆಷಿನ್‌ ಬಂದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಲೆಕ್ಕವಿಂದ ೯ನೇ ಯೂನಿಟ್‌ ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ೯ ಮತ್ತು ೧೦ನೇ ಯೂನಿಟ್‌ ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಇನ್ನೂ ರೂರಲ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ೧೧,೮೬೫ ಐ.ಪಿ. ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೬೯-೭೦ರಲ್ಲಿ ೧, ೬೬,೫೭೨ ಐ ಪಿ ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಗದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ. ೧೯೬೯-೭೦ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ೩೦ ಸಾವಿರ ಐ ಪಿ ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಡಚಣೆಗಳು ಇವೆ. ಮೇಟಿರಿಯಲ್ ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀರ್ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪೋಲ್ಸ್ ಕಂಡಕ್ಟ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೆಟಿರಿಯಲ್ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ಜನರೇಟ್ ಮಾಡಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಒಂಭತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದು ಕೊಂಡಿವೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್ ನಾಷನಲ್‌ಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬರುವ ಆರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕಂತ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್ ಸರಕಾರದ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒದೇನೆಂದರೆ ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸ್ಟೆನ್ಷನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಎಂ. ಎಸ್. ಇ. ಬಿ. ವಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಎಂಎಸ್‌ಇಬಿ ನಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇಲ್ಲಾ ಎಂದು ನಾನು ಸಹ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಕ್ತಿ ಬಳಕೆದಾರರು ಕರಪ್‌ಷನ್ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಹಕಾರ ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಎಂದು ಕಳಕಳೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತನಿಖೆಮಾಡಲು ಎಸ್.ಪಿ. ರಾಂಕ್ ಆಫೀಸರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಇದೆ, ಅವರು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಇದ್ದ ಕಡೆ ರೀಡ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಕೂಡ ಇದೆ. ಡಿಪೋಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ಟೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಏನಾದರೂ ಪಾರ್ಟೀಜ್ ಇದೆಯೇ ನೋಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಟೆಪಲ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೀಟರ್ ರೀಡಿಂಗ್ ಮಾಡುವವರು ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ೨೦ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಇದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರ ತರಿಸಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ. ಎಂ ಎಸ್ ಇ ಬಿ ಗೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಹಕಾರ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಬಂದರೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದ ವಿರಪ್ಪ:—ನಾನು ನಿನ್ನ ಹೇಳಿದ ಆಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ನಾನು ಕಣ್ಣು ಕೆರೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಾಗ ಕೂತಿದ್ದೆ ಆದರೆ ಅವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಏನೋ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದುದು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರೆರೆಯೇ ? ಇಲ್ಲವೇ ಈಗಲೇ ಬೇಡ, ಇದು ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್:—ಗರ್ಲಮೆಂಟ್ ಇನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪ:—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಅಪರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಇದರ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಕೆ ಪ್ರಭಾಕರ:—ಮಂಚನಬೆಲೆ ಯೋಜನೆಯ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೂ ಫೈನಲ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ದಿನದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ:—ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಥದ್ದೇನೂ ಕಷ್ಟ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ವಿ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ:—ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ರೋಡ್ ಕ್ವಾ ಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್, ಸೆಕೆಂಡ್ ಕ್ಲಾಸ್, ಥರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ರೋಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಈ ಥರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ರೋಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಅದರ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಾಡುವವರು ಯಾರು? ತಿರುಗಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗುವ ಹಾಗೆ ರೋಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ:—ಯಾರಾದರೂ ತಿರುಗಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ:—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಂಚನಬೆಲೆ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಫೈಲು ಇಂದು ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಮಾಡಲು ೬೦ ಫೀಟ್ ಎಂದು ಡಿಸೈನ್ ಮಾಡಿದರು ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೇಂಜ್ ಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರ್ಸ್ ಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಜಾಗೃತ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗಂಗಣ್ಣ:—ನಮ್ಮ ಪಾವಗಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್:—ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕ್ಲಿಯರನ್ಸ್ ದೊರಕಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜಿ. ಪಾಟೀ:—ಕಾರವಾರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದ್ದು ೬ ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಯೋಜನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಹಣಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರದ್ರಿ:—ಫಿಜಿಕಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ ಒರುತ್ತದೆ. ಈಗಲೇ ಕೇಳತಕ್ಕಂತ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ:—೧೯೬೪ನಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಕೇರಿ ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಂದು ಆಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್:—ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ:—ಹಾರಂಗಿ ಬಗ್ಗೆ ೮೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಉಳಿದ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್:—ಈಗ ಒಂದು ಟೆಂಡರ್ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೇ ೮೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಟೆಂಡರ್ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಬೇರೆಕೆಲಸಗಳ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಲು ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

6-00 PM.

MR. SPEAKER:—The question is—

“That the respective sums not exceeding the amounts, mentioned in the Demands Nos. 6, 29, 30, 30A, 45, 47, 31, 31A, 43, 48, 30B, 46, 32, 50 and 50A be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending with 31st day of March 1970”.

The motion was adopted

As ordered by the Chair the motion for demands for grants adopted by the House are re-produced below.

DEMAND No. 6—OTHER TAXES—ADMINISTRATION.

13. *Other Taxes and Duties.*

“That a sum not exceeding Rs. 16,87,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of “Other Taxes and Duties”.

DEMAND No. 29—IRRIGATION—COMMERCIAL

43. *Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works* (Commercial)

“That a sum not exceeding Rs. 9,56,27,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of ‘I.N.E. and D. Works (Commercial)’.

DEMAND No. 30—IRRIGATION—(NON-COMMERCIAL)

44. *Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works* (Non-Commercial).

“That a sum not exceeding Rs. 3,52,33,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year

for the period ending 31st day of March 1971 in respect of I. N. E. and D. Works (Non-Commercial)".

DEMAND NO. 30—A—ELECTRICITY SCHEMES

45. *Electricity Schemes.*

"That a sum not exceeding Rs. 6,85,47,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Electricity Schemes'."

DEMAND NO. 45.—CAPITAL OUTLAY ON IRRIGATION

99. *Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)*

"That a sum not exceeding Rs. 24,05,93,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)'."

DEMAND NO. 47.—CAPITAL ACCOUNT OF ELECTRICITY SCHEMES OUTSIDE THE REVENUE ACCOUNT

101. *Capital Outlay on Electricity Schemes*

"That a sum not exceeding Rs. 16,55,47,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Capital Outlay on Electricity Schemes'."

DEMAND NO. 31.—PUBLIC WORKS

50. *Public Works.*

"That a sum not exceeding Rs. 32,65,13,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Public Works'."

DEMAND NO. 31-A—CAPITAL OUTLAY ON PUBLIC WORKS

52. *Capital Outlay on Public Works*

"That a sum not exceeding Rs. 83,23,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Capital Outlay on Public Works.'"

DEMAND NO. 43.—CAPITAL OUTLAY ON IMPROVEMENT
OF PUBLIC HEALTH94. *Capital Outlay on Improvement of Public Health.*

"That a sum not exceeding Rs. 1,03,97,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Capital Outlay on Improvement of Public Health'."

DEMAND NO. 48—CAPITAL OUTLAY ON PUBLIC WORKS

103. *Capital Outlay on Public Works.*

"That a sum not exceeding Rs. 8,72,70,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Capital Outlay on Public Works.'"

DEMAND NO. 30.—B—CAPITAL OUTLAY ON IRRIGATION

48. *Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and
Drainage Works.*

Minister of State for Minor Irrigation:—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move:

"That a sum not exceeding Rs. 82,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works'."

DEMAND No. 46.—CAPITAL OUTLAY ON IRRIGATION
(NON-COMMERCIAL)

100. *Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment
and Drainage Works (Non-Commercial)*

Minister of State for Minor Irrigation.—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move:

"That a sum not exceeding Rs. 1,94,02,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Capital Outlay on I. N. E. and D. Works (Non-Commercial)'."

DEMAND No. 32.—PORTS AND PILOTAGE

53. *Ports and Pilotage*

"That a sum not exceeding Rs. 11,75,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Ports and Pilotage'."

DEMAND No. 50.—DEVELOPMENT OF MINOR PORTS

110. *Capital Outlay on Ports.*

"That a sum not exceeding Rs. 50,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Capital Outlay on Ports'."

DEMAND No. 50 -A.—CAPITAL OUTLAY ON ROAD AND WATER
TRANSPORT SCHEME

114. *Capital Outlay on Road and Water Transport Schemes.*

"That a sum not exceeding Rs. 5,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come

in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of 'Capital Outlay on Road and Water Transport Schemes'."

MR. SPEEKAR.—The House will now adjourn to meet at 1 PM. tomorrow.

The House adjourned at Two Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday the 18th March 1970.
